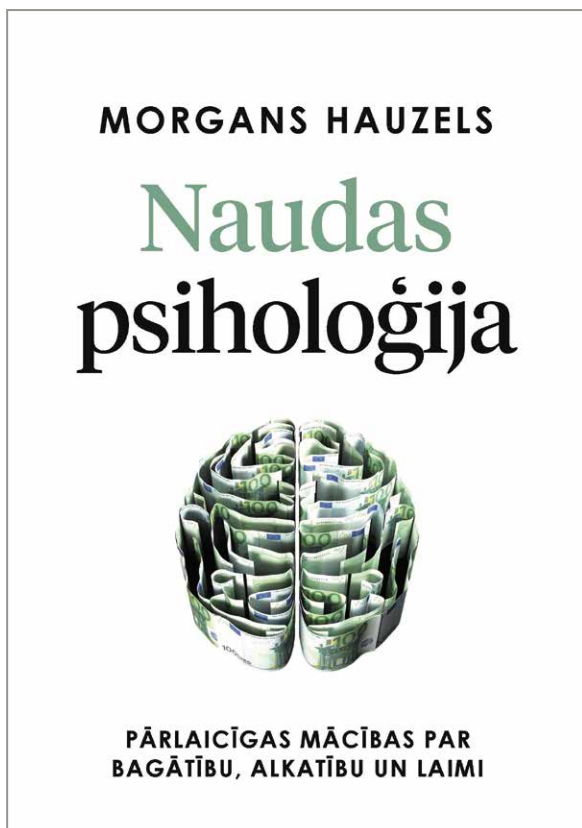

ZINNESIS

JANVĀRIS 2024 #239

MORGANA HAUZELA GRĀMATA
“NAUDAS PSIHOLOĢIJA” –
VISVAIRĀK PIRKTĀ GRĀMATA 2023. GADĀ

“Uzkrājumus var veidot, mazāk tērējot. Tērēt var mazāk, ja samazina savas iegribas. Un jūsu iegribas samazināsies, ja mazāk rūpēs tas, ko par jums domā citi.”

Morgans Hauzels

JĀNIS ROZE

KO LASĪJĀM 2023. GADĀ

Gada nogale, kad apkopojam visvairāk pirktu grāmatu sarakstu, ir aizraujošs moments gan mums, tirgotājiem, gan gaidīts brīdis izdevējiem, lai noskaidrotu, kādā secībā ir ierindojušās izdotās grāmatas. Protams, rokas ziņkārībā trin arī autori un lasītāji.

Pēdējo gadu tendence turpinās – esam uzticīgi Latvijas autoriem, jo 8 no 10 topa nosaukumiem ir latviešu autoru sarakstīti darbi. Četras grāmatas – Jurgā Liepnieka “Mans nabaga pirāts”, Andra Kalnozola “Kalendārs mani sauc”, Džeimsa Klīra “Atomiskie ieradumi” un Zanes Grēviņas “Vienkārši našoties” ir stabili palikušas Top 10 kopš pagājušā gada. Pateicoties filmas “Mātes piens” panākumiem uz kino ekrāna, arī Noras Ikstenas grāmata ir bijusi lasītāju pieprasīta. Kā liels pārsteigums topā nonākusi Armanda Pučes grāmata “Aprakt dzīvu pie karātāvām”, kuras pirmā tirāža kā karsti pīrādziņi izpirkta divās nedēļās.

Kas vēl aizrauj un interesē lasītājus? Pilnīgi noteikti vēsture un pagātnes liecības, kas balstītas uz patiesiem notikumiem. To var teikt gan par Kārļa Ceipes grāmatu “Čekas šoferu atmiņas” un Serhija

Rudenko darbu “Zelenskis. Biogrāfija”, gan Valda Klišāna “Pieauguša puikas atmiņu klade”, Armanda Pučes “Ar baltiem cimdiem” un autorkolektīva sarakstīto “Finks un sargeņģelis. Zibsnis”.

Vēlme kaut uz mirkli ielūkoties slavenību dzīvē veicinājusi interesi par Māras Upmanes-Holšteines grāmatu “Piezīmes uz šaubu malām”, Prinča Harija memuariem “Liekais”, Ilonas Balodes “Ielu muzikantu piezīmes” un Metjū Perija autobiogrāfiju “Draugi, mīlestības un Lielais Drausmīgais”.

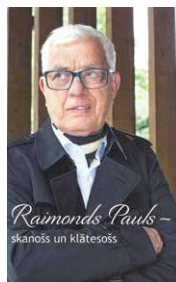
Bērnu grāmatu vidū izteikts favorīts ir pūķīša Kokosrieksta sērija, kurai pievienojas Ričijs Rū un Kika Mika.

Lai aizrautīgas lasāmvielas bagāts 2024. gads!

Ilze Veisbārde,
uzņēmuma “Jānis Roze”
reklāmas daļas vadītāja

NEDĒĻAS PIEDĀVĀJUMS

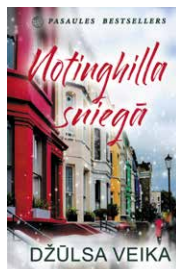
1.–7. janvāris

€ 9,90
-€20,55

8.–14. janvāris

€ 6,70
-€14,85

15.–21. janvāris

€ 6,50
-€17,77

22.–28. janvāris

€ 7,00
-€14,85

1.

MAZAIS PŪĶIS KOKOSRIEKSTS PIE DINOZAURIEM

Ingo Zigners
JĀNIS ROZE

2.

Ingo Zigners
JĀNIS ROZE

Mazais pūķis Kokosrieksts.
Dēkpilnais pārgājiens

3.

Marks Uve Klings
JĀNIS ROZE

Diena, kad ome salauza
internetu

4.

Līga Rozentāle,
Kristīne Spure
MicRec

Ričijs Rū un draugi

5.

Ingo Zigners
JĀNIS ROZE

Mazais pūķis Kokosrieksts
iet uz skolu

6.

Lina Žutaute
Zvaigzne ABC

Kika Mika un
pasakainais ceļojums

7.

Rūta Reinika-Preisa,
Lauris Reiniks
MicRec

Ričijs Rū rīko koncertu 2.
Lasi, dziedī, krāso.
Dziesmas bērniem + CD

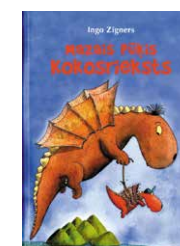
8.

Ingo Zigners
JĀNIS ROZE

Mazais pūķis Kokosrieksts
lido kosmosā

9.

Ingo Zigners
JĀNIS ROZE

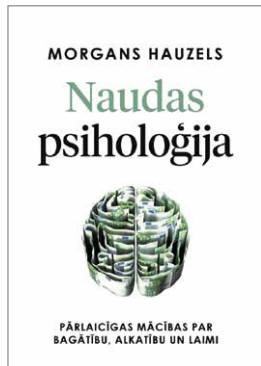
Mazais pūķis Kokosrieksts

10.

Ingo Zigners
JĀNIS ROZE

Mazais pūķis Kokosrieksts
un noslēpumainais templis

1.

NAUDAS PSIHOLOĢIJA

Morgans Hauzels
JĀNIS ROZE

2.

Džeims Klīrs
Million Mindset
Atomiskie ieradumi

3.

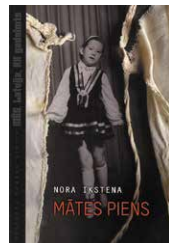
Jurģis Liepnieks
Zanes grāmata
Mans nabaga pirāts

4.

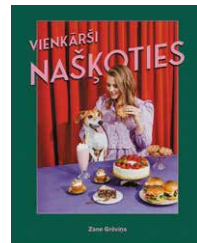
Armands Puče
Zanes grāmata
Aprakt dzīvu pie karātavām

5.

Nora Ikstena
Dienas Grāmata
Mātes piens

6.

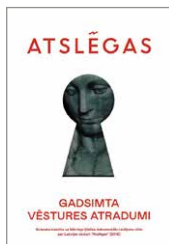
Zane Grēviņa
Autorizdevums
Vienkārši našķoties

7.

Dace Rukšāne
Dienas Grāmata
Džiki

8.

Autorizdevums
Atslēgas. Gadsimta vēstures atradumi

9.

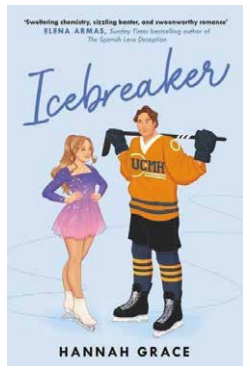
Andris Kalnozols
Orbīta
Kalendārs mani sauc

10.

Juris Visockis,
Pāvils Raudonis
Jumava
Finks un sargeņģelis.
Zibsnis

11. Roberts T. Kijosaki, Šārona L. Lektere • **Bagātais tētis, nabagais tētis** • *Zvaigzne ABC*
12. Kārlis Ceipe • **Čekas šofera atmiņas** • *Vēstures izpētes un popularizēšanas biedriba*
13. Stefānija Štāla • **Tavs iekšējais bērns grib atrast mājas** • *Ģimenes psiholoģijas centrs LĪNA*
14. Ilona Balode • **Ielu muzikantu piezīmes** • *Zvaigzne ABC*
15. Liene Uresina • **Ar tevi viss ir kārtībā. Kā pārstāt baidīties un beidzot sākt dzīvot** • *PROGRESS ME*
16. Džūlija Smita • **Kāpēc neviens man to iepriekš nav teicis?** • *Helios*
17. Māra Upmane-Holšteine • **Piezīmes uz šaubu malām** • *Astro Music*
18. Roksija Nafusi • **Manifestē. 7 soļi uz vislabāko dzīvi** • *Helios*
19. Inga Ābele • **Lidijas ziediņi. Lidijas Lasmanes atziņu dārzs** • *Dienas Grāmata*
20. Džordans Pītersons • **12 dzīves likumi. Haosa un kārtības līdzsvars** • *Zoldnera izdevniecība*
21. Serhijs Rudenko • **Zelenskis. Biogrāfija** • *Latvijas Mediji*
22. Metjū Perijs • **Draugi, mīlestības un Lielais Drausmīgais** • *Helios*
23. Džeimss Nestors • **Elpa. Jaunā zinātne par zudušu mākslu** • *Helios*
24. Valdis Klišāns • **Pieauguša puikas atmiņu klade** • *Zvaigzne ABC*
25. Džejs Šetjjs • **Domā kā mūks** • *Helios*
26. Princis Harijs • **Liekais** • *Latvijas Mediji*
27. Frīda Makfadena • **Mājkalpotāja** • *Latvijas Mediji*
28. Metjū Makonahijs • **Zaļās gaismas. Lejupkriešanas māksla** • *Helios*
29. Svens Kuzmins • **Skaistums un nemiers. Kārlis Skalbe** • *Dienas Grāmata*
30. Sandra Kalniete • **Ar balles korpēm Sibīrijas sniegos** • *JĀNIS ROZE*
31. Damī Šarfa • **Arī senus ievainojumus var dziedēt** • *Ģimenes psiholoģijas centrs LĪNA*
32. Santa Suhaka u.c. • **Latvian Stuff Book. Ilustrētas latviešu idiomās/ Latvian Idioms with Illustrations** • *Latvian Stuff*
33. Frenks Herberts • **Kāpa** • *Prometejs*
34. Roberts Galbraits • **Piņķamelnā sirds** • *Zvaigzne ABC*
35. Marija Ābeltiņa • **Profesionālā izdegšana** • *Zvaigzne ABC*
36. Džims Kviks • **Limitless. Prāts bez robežām** • *Zvaigzne ABC*
37. Edgars Vasiļevskis • **Autoimūno slimību ārstēšanas ceļvedis** • *Medicīnas apgāds*
38. Brigita Loze • **Noslēpumainās taro kārtis** • *Dienas Grāmata*
39. Sāra Okvela-Smita • **Pa vidu. Starp bērību un pieaugšanu** • *Ģimenes psiholoģijas centrs LĪNA*
40. Lūsinda Railija, Harijs Vitekērs • **Septiņas māsas: Atlants. Pā Solta stāsts** • *Zvaigzne ABC*
41. Sāra Pīrsa • **Sanatorija** • *Helios*
42. Armands Puče • **Ar baltiem cimdiem** • *Zanes grāmata*
43. Pavlīna Kourkova • **Ziedu dvēsele** • *JĀNIS ROZE*
44. Džejs Šetjjs • **8 mīlestības likumi** • *Helios*
45. Dzintra Geka • **Mātes Sibīrijā** • *Fonds "Sibīrijas bērni"*
46. Inga Gaile • **Jaukumiņš** • *Dienas Grāmata*
47. Robins S. Šarma • **Mūks, kurš pārdeva savu Ferrari** • *Avots*
48. Lelde Kovaļova • **Aizdomas** • *Latvijas Mediji*
49. Ēriks Hānbergs • **Amizantais? Katram savs Imants Ziedonis** • *Imanta Ziedoņa fonds "Viegli"*
50. Karīna Račko • **Es neesmu tava** • *Karīna Račko*

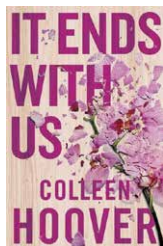

1.

MAPLE HILLS (SERIES)

Hannah Grace
Simon & Schuster

2.

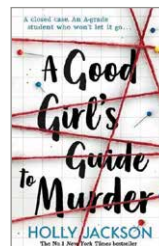
Colleen Hoover
Simon & Schuster
It Ends With Us (Duology)

3.

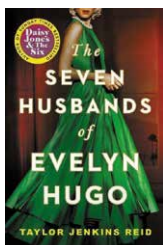
Rebecca Yarros
Little, Brown Book Group
Empyrean (Series)

4.

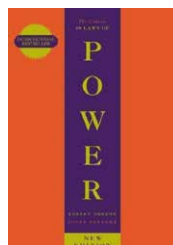
Holly Jackson
Electric Monkey
A Good Girl's Guide to Murder (Trilogy)

5.

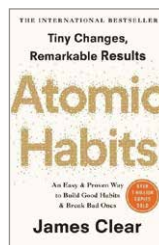
Taylor Jenkins Reid
Simon & Schuster
The Seven Husbands of Evelyn Hugo

6.

Robert Greene
Profile Books
The Concise 48 Laws Of Power

7.

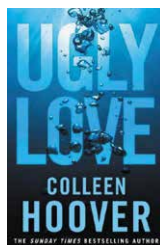
James Clear
Cornerstone
Atomic Habits:
An Easy and Proven Way to Build Good Habits and Break Bad Ones

8.

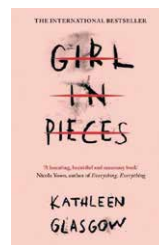
Ana Huang
Piatkus Books
Twisted (Series)

9.

Colleen Hoover
Simon & Schuster
Ugly Love

10.

Kathleen Glasgow
Oneworld Publications
Girl in Pieces

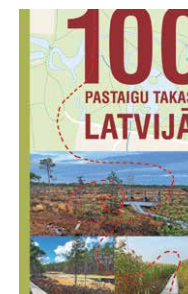
Filips K. Diks VAI ANDROĪDI SAPŅO PAR ELEKTRISKAJĀM AITĀM?

No anġļu valodas tulkojis Uldis Šēns

Pirmo reizi latviešu valodā lasāms zinātniskās fantastikas meistara Filipa K. Dika romāns "Vai androīdi sapņo par elektriskajām aitām?", pēc kura motīviem uzņemta kulta filma *Blade runner*.

Pasaules karš ir nogalinājis miljoniem cilvēku, iznīcinājis veselas sugas un pamudinājis lielāko daļu cilvēces emigrēt no planētas. Palikušie alkst pēc jebkādas dzīvas radības, un cilvēkiem, kuri nevar tādu atļauties, uzņēmumi izgatavo neticami reālistiskas dzīvnieku kopijas. Cilvēkiem, kas emigrē uz Marsu, kompensācijā tiek piešķirti sarežģīti, prasmīgi darināti androīdi. Baidoties no posta, ko šie mākslīgie cilvēki var nodarīt, valdība aizliedz ievest tos uz Zemes.

Androīdi, kas nelikumīgi atbēguši uz Zemi, ir spiesti slaptīties un izdzīvot cilvēku sabiedrībā. Rikam Dekardam, atlīdzību medniekam, tiek uzdots atrast bēguļojošus androīdus un tos neitralizēt. Taču visi androīdi izskatās tieši tāpat kā cilvēki, un viņi nevēlas tikt atrasti.

100 PASTAIGU TAKAS LATVIJĀ

Zvaigzne ABC

Latvijā ir ļoti daudz pastaigu taku, kas ceļotājam atklāj gan daudzveidīgās Baltijas jūras piekrastes ainavas, gan mežu, pļavu un purvu bagātības, gan upju un ezeru valdzinājumu, gan klinšu un alu noslēpumus... Dodoties pastaigās, var ne vien iepazīt mūsu zemes pievilcību, bet arī smelties mieru un spēku pēc drudžainās ikdienas un lieliski pavadīt brīvo laiku.

Grāmatā apkopoti dažādu taku maršruti Latvijas novados un arī dažās pilsētās. Tās ir 100 interesantas takas, ko izstaigājuši un aprakstījuši Apgāda Zvaigzne ABC autori un redaktori, kuru darbs saistīts ar ceļošanu un dabaszinātnēm. Katras takas aprakstu papildina vairākas fotogrāfijas, shematisks maršruta zīmējums un informācija par takas labiekārtojumu. Grāmata iedvesmos un sniegs idejas Latvijas iepazīšanai, lai katrs ceļotājs varētu izvēlēties tieši savām interesēm un spējām piemērotu pastaigu taku.

Valdis Klišāns TRAKIE DEVIŅDESMITIE. PIEDZĪVOJUMI, ŠĶĒRSOJOT ROBEŽAS UN VEICOT PĀREJAS

Zvaigzne ABC

20. gadsimta 90. gadi bija gan jauno valstu robežu izbūves, gan kādreiz nepārvaramā Dzelzs priekšvara krišanas un Rietumu pasaules "iekarošanas" laiks. Tā bija pāreja no miegaini bezcerīgās padomju sistēmas uz jaunu, dinamisku un, vienlaikus, izaicinājumu

un risku pilno sabiedrisko iekārtu. Mainījās cilvēku sadzīve, pagātnē palika deficīts un rindas, aprītē nonāca agrāk nepazīstamas preces un jaunas tehnoloģijas, mainījās arī cilvēku savstarpējo attiecību veidi.

Vēsturnieks un pedagogs, grāmatas "Pieauguša puikas atmiņu klade" autors dalās savās atmiņās par piedzīvotajiem kurioziem un atgadījumiem "trakajos deviņdesmitajos" – laikā, kad sākām šķērsot robežas, iepazīt pasauli un visi kopā iet uz Eiropu.

Inke Hummela
**NE PAR STINGRU,
NE PAR MAIGU
TAVS DROŠAIS CEĻŠ STARP
RĀŠANOS UN IZLUTINĀŠANU**

No vācu valodas tulkojusi Baiba Cekule

Ģimenes psiholoģijas
centrs LĪNA

Atrast pareizo līdzsvaru starp pārmērīgu aizsardzību un skarbumu bērna audzināšanā dažkārt nav viegli! Izmantojot konkrētas ikdienas situācijas, Inke Hummela parāda, kuras vecāku reakcijas nav vēlamas un kāda audzināšanas pieeja ir piemērota katram bērnam un veicina viņa veselīgu attīstību. Grāmatā uzzināsiet, kā veicināt vecāku un bērnu saikni, kas visai ģimenei sniedz drošību un stiprina attiecības pat izaicinošās situācijās.

"Ne par stingru, ne par maigu" ir ceļvedis visiem vecākiem, kuri vēlas pārvarēt savu nedrošību un uzlabot attiecības ar savu bērnu.

INKE HUMMELA ir vācu bērnu audzināšanas grāmatu autore, pedagoģe, ģimenes atbalsta uzņēmuma "sAchtsam Hummel" īpašniece un blogere. Viņa atbalsta ģimenes no mazuļa pirmā dzīves gada līdz pat pusaudžu vecumam, kā arī izglīto vecākus un pedagogus par bērnu vajadzībām. Inkei ir trīs bērni pusaudžu vecumā.

DRĪZUMĀ

Tatjana Žagare-Vītiņa
BRĀĻI ŽAGARI

Dienas Grāmata

"Brāļi Žagari. Lai arī atšķirīgi, tomēr abi liekami pie Latvijas kultūras kanona personībām. Juris – drosmīgs slēpotājs un veiksmīgs slalomists teātra vadībā, aktieris no Dieva, Cēsu Mākslas festivāla radītājs. Andrejs – daudzpusīgi talantīgs, ar vērienu darbojās Operā. Mūzikas sapratējs un sapņotājs. Varbūt tas bija brāļu mammas spēks, kura viņus tādus izaudzināja. Mēs vienmēr ģimenē par brāļiem runājam. Kultūras kvalitāti mērām Žagaros..." (Dzintra Geka un Pēteris Vasks)

mērām Žagaros..." (Dzintra Geka un Pēteris Vasks)

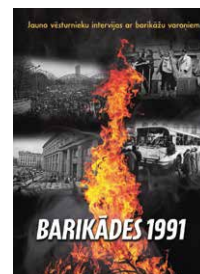
Andra Manfelde
VAI MAMMA MĀJĀS?

Dienas Grāmata

"Ja ģimene – mamma, tētis, Annī un Aurēlija – vasaras pirmajā dienā nebūtu ievākusies sarkanajā mājā, iespējams, notikumi kārtotos pavisam citādi. Taču māja ir sasodīti noslēpumaina. "Šajā mājā viss pazūd!" brēca tētis. Ne tikai zeķes, skrūves un burtnīcas... Tātad mantas un sirdsmiers pagalam, vējš un bērni joņo un, ja jūs, dārgie lasītāji, varētu aizņņot notikumiem pa priekšu, tad paši redzētu, ka ziemās pa istabām, visbiežāk ar slotu, skraida mamma un apgalvo, ka tā viņa iznēsājot siltumu

no krāsns uz krāsni, no istabas uz istabu. Taču Izmeklētājs-japānis pavēlēja visu stāstīt no paša, paša sākuma!" (Andra Manfelde)

Grāmata izdota ar Valsts kultūrkapitāla fonda un Liepājas Kultūras pārvaldes atbalstu.

BARIKĀDES 1991

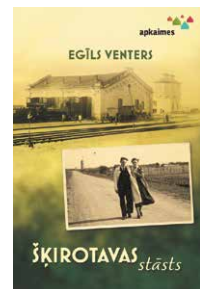
"Manai paaudzei barikādes ir lielākais mūža notikums. Lai kādi dokumenti un vērtējumi būtu vēsturnieku rīcībā, Baltijas valstu Barikāžu stāsts paliks mūžībai kā tautu cīņa par brīvību. Tā laika bildes un atmiņas ar tipisku padomju dzīves atmosfēru paliks neizdzēšamā tautas atmiņā. Šī grāmata ir pārbaudījums mūsu nākamajām paaudzēm, jo visi barikāžu stāsti ir izdzīvoti ar to acīm, kas dzimuši pēc 1991. gada." (Juris Visockis, apgāda "Jumava" vadītājs)

Dž. R. R. Tolkīns

**GREDZENU PAVĒLNIKS.
GREDZENA BRĀLĪBA**

"Gredzena brālība" – pirmais triloģijas sējums – stāsta par viena gredzena liktenīgo spēku. Tas aizsāk brīnišķīgu stāstu par piedzīvojumiem, kas iegremdēs Gredzena brālības dalībniekus bīstamos meklējumos un radīs pamatu pēdējai labo un ļauno spēku sadursmei. Šajā lieliskajā Tolkīna darbā visi maģiskā Visuma iemītnieki – hobiti, elfi un burvji – krāsaini ienāk ikviena lasītāja dzīvē.

Egīls Venters

ŠĶIROTAVAS STĀSTS

Latvijas vēsturē apkaime iegājusi ar Šķirotavas staciju – vietu, no kurienes 1941. gada 14. jūnijā uz Sibīriju tika izsūtīti vairāki desmiti tūkstoši Latvijas iedzīvotāju. Vācu okupācijas laikā Šķirotavas stacijā ieradās neskaitāmi ešaloni ar nāvei nolemtiem reiha ebrejiem no dažādām Vācijas pilsētām. Šī grāmata stāsta par citu Šķirotavu – to, kuras latviskā vienstāva apbūve vairs nepastāv, bet kuras dvēsele joprojām ir dzīva zem divpadsmitstāvu māju pamatiem un betona grīdām.

Lizete Puga

VESELĪGI NAŠĶI BĒRNIEM

Vai zināt, ka pirmā garša, ko piedzimstot izgaršojam, ir saldā! Mēs to zinām un mīlam kopš dzimšanas. Tieši tāpēc tie našķi kārojas neatkarīgi no vecuma. Šī grāmata ir par to, kā našķēties gudri! Kam pievērst uzmanību, izvēloties našķus? Kas ir vērtīgs našķis? Un kā no mājās pieejamajiem produktiem pagatavot visai ģimenei garšīgus un draudzīgus kārumus!

Reinis Rubenis

AR SKATU UZ DEBESĪM UN KĀJĀM UZ ZEMES

Uzņēmējs Reinis Rubenis, filozofu Andra un Māras Rubeņu dēls, 20 gadus strādāja banku sektorā un gandrīz sešus no tiem bija "Swedbank Latvija" valdes priekšsēdētājs. Kā atzīst kolēģi bankā, Rubenis bija ļoti harizmātisks vadītājs un šo gadu laikā daudz sarunājās ar darbiniekiem, pat rakstīja viņiem vēstules. Rubenis arī bieži uzstājās publiski, un viņa runu "rokraksts" bija dažādu filozofu (no sengrieķiem līdz Kirkegoram, Sartram un Fuko) domu pārstāsti un tieši citāti. Šajā grāmatā apkopoti vērtīgākie un iedvesmojošākie fragmenti no Reiņa Rubeņa runām, viņa pārdomu raksti žurnālā "Klubs" un intervijas dažādos preses izdevumos.

Darja Kalašņikova

ĒNA UN JŪRA

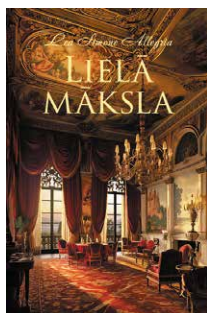
Tulkojusi Māra Poļakova

Dizainu radījis Aleksejs Muraško

Darja Kalašņikova ir māksliniece un politiskā aktiviste, kas Rīgā dzīvo kopš 2022. gada maija un uzsver, ka ir Krievijas izraisītā kara bēgļe. Rīgā Darja paguvusi sevi starptautiski pieteikt ar emocionāli uzlādētām mākslas performancēm "Cik ilgi tas var turpināties?" (performancē Darja, skaitot dienas kopš Krievijas iebrukuma Ukrainā, taisa atbilstošu skaitu špagatu) un "Sirdspuksti".

Grāmata "Ēna un jūra" ir balstīta Darjas Kalašņikovas personiskajā dzīvē un stāsta par ikdienas gaitām un izaicinājumiem, ar kuriem Latvijā saskaras bēgļi no Ukrainas un Baltkrievijas. Grāmatas varoņi satiekas psiholoģiskā atbalsta grupā, viņu sarunās atklājas Latvijas un Ukrainas vēstures paralēles un tiek risinātas bēgļu psiholoģiskās problēmas, pamazām palīdzot viens otram tikt galā ar bailēm, naidu, šaubām, bezspēcību, skaudību un citām emocionālajām brūcēm.

Grāmatas izdošanu finansiāli atbalstījuši Gētes institūts un Rīgas dome.

Lea Simone Allegria

LIELĀ MĀKSLA

No franču valodas tulkojusi Inta Šmite

Romāns aizved lasītāju no 21. gadsimta Parīzes izsoļu nama ikdienas un Toskānas ciprešu ieskaucas pils iemītnieku emociju peripetijām mākslas detektīva cienīgā, piedzīvojumā, noslēpumā un vēsturisku intrigu pilnā ceļojumā uz protorenesanses laika Florences mākslas pasauli, meklējot autoru darbam, kas izraisījis vētru mūsdienu mākslas ekspertu vidū.

Lea Simone Allegria (*Léa Simone Allegria*) ir diplomēta mākslas vēsturniece, galeriste, un šis ir viņas otrais romāns.

Luīze Pastore

ŠIS IR MANS SERIĀLS

Grāmatas ilustratore un dizainere Rute Marta Jansone

Ir 1998. gads, un trīspadsmit gadus vecās Betas ikdienu maina piedalīšanās atlasē uz lomu pusaudžu seriālā. Vesels gads meitenes dzīvē rit, gatavojoties zvaigžņu stundai televīzijas ekrānos.

"Šis ir mans seriāls" ir Luīzes Pastores pēc patiesiem notikumiem izdomāts stāsts par jaunas meitenes pieaugšanu, taustoties deviņdesmito gadu izplūdušajās brīvības un visatļautības robežās. Meklējot teritorijas, kuras pasludināt par sev piederošām, galvenā varone iezīmē savas koordinātes – starp zvaigznēm, melnajiem caurumiem un pieciem miljardiem Betai līdzvērtīgām zemeslodēm.

Grāmata izdota ar Valsts kultūrkapitāla fonda un Siguldas novada pašvaldības atbalstu.

IZSTĀSTĪTIE UKRAINAS BĒRNU STĀSTI

Projektā "Izstāstītie" Latvijas Mākslas akadēmijas Grafikas katedras studenti mācību uzdevuma ietvaros uzklauzīja Ukrainas bērnu un jauniešu stāstus par pieredzēto, bēgot no kara, un atveidoja tos komiksos. Šie 12 jauno mākslinieku komiksi tagad izdoti grāmatiņā, kas iznākusi izdevniecības "Aminori" paspārnē.

"Komikss ir tikai žanrs – tāpat kā pasaka vai stāsts," skaidro šī projekta iniciatore LMA docente Rūta Briede. "Tam nebūt nav jābūt smieklīgam, un ar attēliem bieži vien var pateikt vairāk nekā ar vārdiem."

Grāmatas izdošanu atbalstīja Latvijas Mākslas akadēmijas Grafikas katedra, SIA "Latvijas Finieris" un Valsts kultūrkapitāla fonds.

Ēriks Emanuelis Šmits

TRIS SIEVIETES

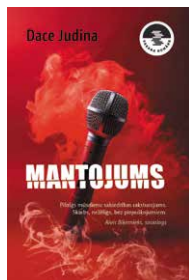
No franču valodas tulkojusi Linda Eiduse

Ar romāna trim galvenajām varonēm rakstnieks iepazīstina paralēli, un lasītājam pamazām rodas nojausma, ka šīs sievietes – Annu, Hannu un Anniju – saista kas vairāk par līdzīgiem vārdiem. Anna no 16. gadsimta Briges, Hanna no 20. gadsimta sākuma Vīnes un Annija no mūsdienu Losandželosas ir sava laikmeta savādnieces. Anna smeļas spēku Dievā, Hanna – zemapziņā, Annija – savas nezināšanas pieņemšanā. Viņas, protams, nesatiekas reālajā dzīvē, tomēr iedvesmo viena otru, nonākot pie tādas vienotības pieredzes, kas sniedz viņpus laikam un telpai.

Rakstniece Dace Rukšāne: "Ne pārāk bieži gadās, ka romāns burtiski ierauj domu dzelmē. Es ieniru grāmatā un baudīju visu (sižetu, valodu, fonu un arī otrā plāna varoņus), nevēloties sasteigt. [...] Šī grāmata paliek atmiņā un spēlējas ar jūtām un pēcgaršu ilgāku laiku." ("Sestdiena")

Grāmata izdota ar Valonijas–Briseles Federācijas atbalstu.

Dace Judina

MANTOJUMS

Kamēr Rita Kadiķe atpūtas no pārsteiguma par pēkšņi atrastajiem Vācijas radiem un necerēto mantojumu, kā arī šķētna savas dzimtas sarežģītās saknes, viņas agrākā asistente Dita Stropa ir pārcēlusies uz senču mājām cerībā sākt istu ģimeni ar Mārču Ziediņu. Tomēr realitāte izrādās daudz skarbāka, un vienīgais, uz ko Dita laukos var paļauties, izrādās tēvocis Andrejs. Pat jaunais darbs vietējā kultūras centrā Dītai sagādā asus un bīstamus pavērsienus, taču vienlaikus – arī cerīgu iepazīšanos.

Kristians Junģersens

TEV IZGAISTOT

Kad Mias vīram Frederikam smadzenēs tiek atklāts audzējs, viņas dzīve sagriežas kājām gaisā. Slimības dēļ Frederika personība mainās – no iepriekš tik gādīgā un mīlošā vīrieša pāri nav palicis nekas, nu viņš ir nejauks, rupjš un vardarbīgs. Situācija kļūst vēl sliktāka, kad nāk gaismā fakts, ka Frederiks no savas darbavietas izkrāpis milzīgu naudas summu. Viņam draud cietumsods, taču Mia ir apņēmības pilna pierādīt, ka noziegums tika veikts slimības iespaidā un ir attaisnojams.

Emēlija Šepa

LĀCIS MIEGĀ

Atriebība ir spēcīgs dzinējspēks.

Kad savrupā meža mājā tiek atrasts brutāli noslepkavots vīrietis, turpat atrastais rotaļu lācītis izmeklētājus aizved pie bijušās policistes Filipas Falkas, kura pēc ģimenes traģēdijas dzīvo ar noslepenotu identitāti. Viņa ir vienīgā, kura varētu palīdzēt atrast vainīgo, bet vai viņa vēlēšies sadarboties ar policiju?

Arī prokureore Jāna Berzeliusa piedalās izmeklēšanā, taču viņai jāliek lietā visi iespējamie līdzekļi, lai pasargātu vīrieti, kuru mīl. Tajā pat laikā viņš ir apņēmības pilns noskaidrot, kas saista Jānu un no cietuma iznākušo noziedznieku.

Evita Hofmane

SIMULACRA

Romāna centrā ir jauns vīrietis – Filips –, viņa dzīve un jēgas meklējumi pēc bērnībā pārciestās ilgstošās vardarbības un nesenās jaunākā brāļa nāves. Vairīdamies, bet vienlaikus juzdams nepieciešamību pēc cilvēciska kontakta, Filips Zviedrijā izveidojis juteklisku un provocējošu kabarē uzvedumu, kas grauj robežas un spiež skatītājus ieskatīties dvēseles tumšākajos nostūros.

EIROPAS GRĀMATNIECĪBAS IZNĀCIENS GVADALAHARĀ

Eiropas grāmatniecības kalendārā šogad īpaši iezīmēti bija datumi novembra un decembra mājā, kad tradicionāli pasaules grāmatu gadatirgu kartē spožāk iemirdzas punktiņš Meksikas vidienē – Halisko reģiona lielākā pilsēta Gvadalahara, kur jau ceturto gadu desmitu notiek lielākais grāmatniecības notikums spāniski rakstošajā un lasošajā vidē. Līdzīgi kā citos lielajos grāmatu gadatirgos, ik gadu kādai valstij tur tiek piešķirts viesu valsts statuss, un šogad viesīgas godā bija Eiropas Savienība – tātad nevis viena, bet visas 27 dalībvalstis.

Uzaicinājums iesaistīties viesu valsts programmā tika saņemts salīdzinoši nesen – tikai 2022. gada sākumā, kad tikko bija publicēts EP ADM darba grupas ziņojums par daudzvalodību un tulkojumu apriti Eiropā “Tulkotāja vārdu uz vāka!”, kurā viena no rekomendācijām bija vairot starptautisku atpazīstamību arī valstīm ar mazāku valodas runātāju skaitu, rīkojot kopīgus standus lielās grāmatniecības izstādēs ārpus ES robežām. Šī apstākļu sakritība ļāva ES misijai Meksikā organizēt plašāku daudzvalodīgu ES literatūras “iznācienu”. Eiropas Savienībai bija kopīgs stands pie pašas izstāžu zāles ieejas, no katras dalībvalsts tika uzaicināts viens rakstnieks, kura darbi tulkoti spāņu valodā, tika izstrādāta īpaša diskusiju programma grāmatniecības jomas profesionāļiem, lai iepazīstinātu gan ar situāciju dažādu ES valstu grāmatniecībā, gan ar savstarpējās sadarbības modeļiem. Savukārt dalībvalstis bija aicinātas iesaistīties stenda programmā katra atbilstoši savām iespējām un līdzšinējai praksei. Piemēram, lielās Dienvideiropas valstīs, kurās runā romāņu valodās, (ne tikai Spānijā, bet arī Itālijā, Francijā, Portugālē) Gvadalaharā ar nacionālajiem stendiem piedalās regulāri un arī šogad bija pārstāvētas starptautiskajā hallē. *Latvian Literature* uz Gvadalaharu delegēja tulkotājus no latviešu uz spāņu valodu, kuri iepazīstināja ar vairākām tulkošanas vērtām grāmatām (tostarp Māras Zālītes “Pieci pirksti”, Luīzes Pastores “Laimas bērni”), savukārt ES izvēlētajā rakstnieku delegācijā Latviju pārstāvēja Nora Ikstena, kurai spāņu valodā tulkoti divi romāni “Mātes piens” un “Ūdens mirdzēšana”.

Gvadalaharas grāmatu gadatirgu uzskata par otro lielāko grāmatu gadatirgu pasaulē. Platības ziņā tas tiešām atpaliek no Frankfurtes – izdevēju stendi izkārtoti divās plašās hallēs ar kopīgu ieeju, toties apmeklētāju skaits ir krietni lielāks, jo gadatirgus kopumā vairāk domāts lasītājiem, tāpēc

norisinās veselās deviņas dienas – no sestdienas līdz nākamajai svētdienai –, un tikai trīs dienas daļu laika (līdz 15.00) pieejams vienīgi profesionāļiem. Tā durvis veras jau 9.00 no rīta, ik dienu tas atvērts līdz 21.00, pēdējā sestdienā pat līdz 23.00. Līdzās izstāžu hallē ir vairākas atsevišķas zāles ar ietilpību 300–500 cilvēku, kur uzstājas autori (arī Nora Ikstena bija ļoti iedvesmota un priecīga par Meksikas lasītāju lielo atsaucību). Grāmatu gadatirgu kopīgi apmeklē klases no apkāmes skolām, vakaros notiek koncerti un teātra izrādes. Vārdu sakot – krāšņi lasīšanas svētki deviņu dienu garumā.

Piedaloties ES grāmatniecības profesionāļu delegācijā, biju uzaicināta Latīņamerikas Neatkarīgo izdevēju konferences dalībniekiem stāstīt par grāmatniecības situāciju tik nelielā tirgū kā Latvija. Kopīgi secinājām, ka lielākā problēma it visur ir spēja noturēt interesi par lasīšanu, un šajā ziņā izdevēji visu izmēru tirgos saskaras ar līdzīgiem izaicinājumiem. Savukārt eiropiešiem ir paveicies pieredzes apmaiņas un sadarbības jomā, jo gan programma “Radošā Eiropa”, gan Eiropas grāmatniecības organizācijas ļoti palīdz lobēt grāmatnieku intereses un sekmē sakarus starp valstīm. Iberoamerikā (visās Latīņamerikas valstīs, kurās runā spāniski, kā arī ASV teritorijā, kur dzīvo 36 miljoni spāņvalodīgo) šādas savstarpējas saziņas un kontaktu ļoti pietrūkst, Gvadalaharas grāmatu gadatirgus ir viena no retajām vietām, kur dažādu valstu izdevēji satiekas, bet viņu izdoto grāmatu aprīte pāri valstu robežām ir ļoti neliela. Arī grāmatu dizaina kvalitāte, interese par lasīšanu, attieksme pret grāmatu kā vērtību nebūt nav atkarīga no valsts iedzīvotāju skaita arī tur, okeāna otrā pusē. Bet sasmelties lasītprīeku un grāmatu mīlestību Gvadalaharā var pārpārēm.

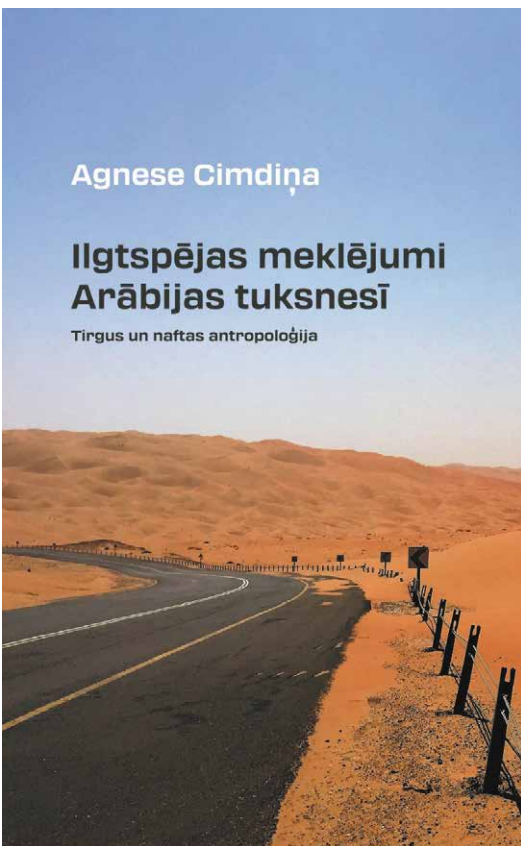
ES grāmatniecības nozares profesionāļu delegācija

DRĪZUMĀ

Agnese Cimdiņa

ILGTSPĒJAS MEKLĒJUMI ARĀBIJAS TUKSNEŠĪ.

TIRGUS UN NAFTAS ANTROPOLOĢIJA

Izdevniecība "Jānis Roze" rosina Jaunā gada ieskaņā pievērsties nopietnai, ar planētas tuvāko desmitgažu ikdienu saistītai tēmai – ekoloģijas saistībai ar cilvēku uzvedības modeļiem, sadzīves kultūru un tradīcijām un šo faktoru ietekmi uz uzņēmējdarbību. Šādai mūsdienīgai un pagaidām latviešu valodā maz iztīrītai tēmai pievērsusies viena no atzītākajām sociālantropoloģijas

ekspertēm Latvijā Agnese Cimdiņa. Viņas jaunākajā monogrāfijā "Ilgospējas meklējumi Arābijas tuksnešī. Tirgus un naftas antropoloģija" apskatīti ne vien naftas nozarei un ekoloģijas nākotnei nozīmīgi aspekti, bet arī šķietami nesavienojamu vai pat pretēju jēdzienu un prakšu mijiedarbība kultūrspecifiskā vidē.

Šī grāmata ir ilgākā laika posmā tapis pētījums, kas balstīts autorei pašas pieredzē un vēsta par "tuksneša ieskaņu un naftas ieeļļotu pasauli, kas pavērusi durvis ilgtspējas ideoloģijai. Izgaismojot mijiedarbību starp grūti savienojamām realitātēm – nafta un ilgtspēja, tuksnesis un auglība, ūdens un sausums, ziemeļi un austrumi, enerģētika un antropoloģija, kultūra un ekonomika, hierarhija un iekļaušana, tradicionālais un hipermodernais – grāmata ievieš ziemeļeiropiešiem daudzējādā ziņā neierastā pasaulē.

Līdzās atkārtotos braucienos uz Apvienotajiem Arābu Emirātiem gūtām atklāsmēm par reģiona tirgus specifiku, beduīnu dzīvi, naftas kultūru, kultūru sadursmēm un ilgtspējas paradoksiem grāmatā izgaismojas izpētes procesa duālā daba, veltot sievietes tēla, cieņas un uzticēšanās veidošanai vienlīdz daudz uzmanības kā enerģētikas, viedo tehnoloģiju un biznesa sadarbības jautājumiem.

Agnese Cimdiņa ir sociālantropoloģijas doktore, maģistra un doktora grādu antropoloģijā ieguvusi Bergenas Universitātē Norvēģijā, specializējoties biznesa antropoloģijā, attīstības antropoloģijā, starpkultūru izpratnē un kvalitatīvajās pētījumu metodēs. Guvusi plašu

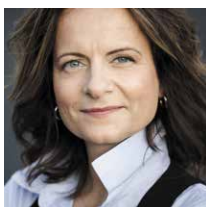

Foto no privāta arhīva

JĀNIS ROZE

starptautisku pieredzi, strādājot akadēmiskajā sektorā Norvēģijas un Latvijas augstskolās, kā arī diplomātiskajā un privātajā sektorā, pievērsoties tādām tēmām kā kultūras, biznesa un tehnoloģiju mijiedarbība, Ziemeļvalstu organizāciju starptautiskā darbība, dažādības vadība, korporatīvās vērtības, sociālā un vides ilgtspēja Latvijas, Ziemeļvalstu un Tuvo Austrumu sabiedrībās.

Līdzautorībā sarakstījusi grāmatu "Cilvēks un darbs Latvijas laukos. Sociālantropoloģisks skatījums" (2012) un sastādījusi rakstu krājumu "Dzīve, attīstība, labbūtība Latvijas laukos" (2012), kā arī no norvēģu valodas iztulkojusi Tomasa Hillanna Ēriksena "Mazas vietas, lieli jautājumi. Ievads sociālantropoloģijā" (2010) – pirmo un joprojām vienīgo sociālantropoloģijas mācību grāmatu latviešu valodā.

"Agnese Cimdiņa aizraujošā stāstījumā izklāsta gan naftas ekonomikas un ilgtspējas vīzijas ciešo savstarpējo saikni, gan tajā slēptos paradoksus. Grāmatas galvenā atziņa ir, ka zaļo tehnoloģiju

nākotne nemaz nespēj būt visai zaļa brūni izkaltošajā tuksnešī, vismaz ne līdz brīdim, kad naftas nepietiekamība neierobežos šobrīd neiegrozoto ekonomisko izaugsmi. Grāmatas secinājumi attiecas ne tikai uz turīgajām Arābijas pussalas valstīm, bet noderīgi arī plašākā pasaules kontekstā. Šī būs neaizstājama grāmata gan antropologiem, gan vides zinātniekiem un visiem, kuri interesējas par dažādu kultūru, vides, ekonomikas un sociālo procesu mijiedarbību." (Dr. Guntra A. Aistara, asociētā profesore vides zinātnē Centrāleiropas Universitātē Vīnē)

"Šī grāmata ir unikāls pienesums Latvijas antropoloģijai un sociālajām zinātnēm. Tā savieno tematisku ilgtspējīgas nākotnes analīzi ar izvērstu refleksiju par metodi. Agnese Cimdiņa raksta ļoti saistoši. Lasītājs jūtas kā pabijis Apvienoto Arābu Emirātos un uz savas ādas izjutis, ko tur nozīmē būt sievietei un pētniecei. Ja kāds grib uzzināt, kādēļ pasaulei vajadzīga antropoloģija, lasiet šo grāmatu!" (Dr. Dace Dzenovska, asociētā profesore sociālajā antropoloģijā Oksfordas Universitātē)

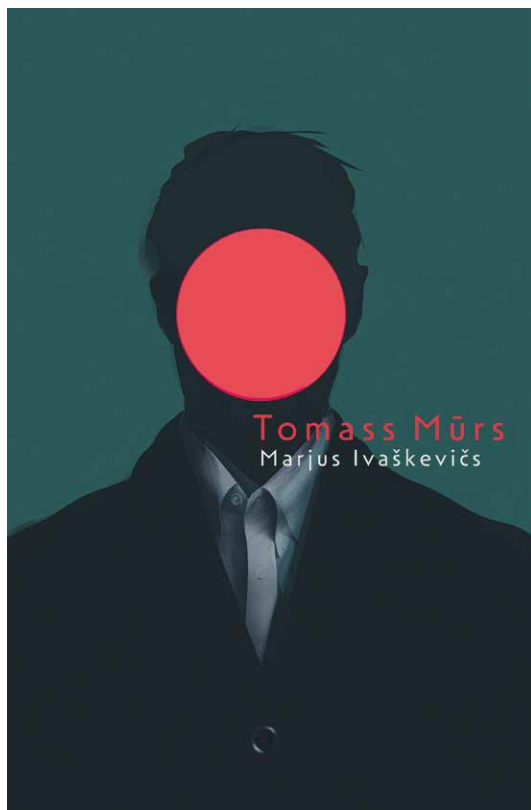

Marjus Ivaškevičs

TOMASS MŪRS

No lietuviešu valodas tulkojusi Dace Meiere

Izdevniecība "Jānis Roze" rosina iepazīt Latvijas teātra pasaulē jau labi pazīstamo lietuviešu dramaturgu Marju Ivaškeviču arī kā jaudīgas, provokatīvas prozas autoru. Tikko nācis klajā viņa jaunākā romāna "Tomass Mūrs" tulkojums, kas pārceļ lasītājus gadus divdesmit netālā nākotnē, kad autors mākslinieku rezidencēm paredz visai interesantu lomu sabiedrībā un radošajā procesā.

Dramaturgs, prozaikis un kinorežisors **Marjus Ivaškevičs** (1973) studējis Viļņas Universitātē lietuviešu valodu un literatūru. Pēc studijām bijis laikraksta *Respublika* sestdienas pielikuma redaktors, pēc tam veidojis kultūras raidījumus Lietuvas televīzijā. Pirmā grāmata – noveļu krājums "Kam vajag bērnus?" – iznāca 1996. gadā.

Dramaturģijā Ivaškevičs debitēja 1998. gadā – viņa *Kaimiņš* ("Kaimiņš") uzvarēja jauno lugu konkursā un 2000. gadā tika iestudēts Lietuvas Valsts Jaunatnes teātrī. Sadarbojies ar lietuviešu režisoriem Rimu Tuminu, kurš Viļņas Mazajā teātrī uzvedis lugas *Madagaskaras* ("Madagaskara", 2004) un *Mistras* ("Meistars", 2010), un Oskaru Koršunovu, kurš veidojis inscenējumus lugām *Išvaymas* ("Izraidītie", 2011) Lietuvas Valsts Drāmas teātrī un *Rusiškas romanas* ("Krievu romāns", 2018) Lietuvas Krievu drāmas teātrī. Mindaugs Karbauskis viņa lugas "Kants", "Krievu romāns" un "Izraidītie" iestudējis Vladimira Majakovska teātrī Maskavā un 2017. gadā par "Krievu romāna" uzvedumu Ivaškevičs saņēmis prēmiju "Zelta maska" kategorijā "Labākais dramaturgs".

Viņa lugas uzvestas Francijā, Igaunijā, Jaunzēlandē, Somijā un citās valstīs, saņēmušas arī dažādas balvas un atzinību. Var diezgan droši apgalvot, ka Marjus Ivaškevičs ir pasaulē visplašāk pazīstamais savas paaudzes lietuviešu dramaturgs. Ne velti viņš saņēmis visas svarīgākās savas valsts prēmijas: 2004. gadā – Lietuviešu literatūras un folkloras institūta literatūras prēmiju, 2014. gadā – ordeņa "Par nopelniem Lietuvai" medaļu, 2018. gadā – Lietuvas Nacionālo kultūras un mākslas prēmiju.

Ivaškeviča panākumu pamatā ir izdomas bagātā, rotaļīgā valoda, spēja veiksmīgi sakausēt sarunvalodas, pat vienkāršrunas elementus ar poētiskajiem izteiksmes līdzekļiem, kā arī pievēršanās Lietuvas vēsturē būtiskām, bet maz iztīrītām tēmām un nacionālās identitātes jautājumiem. Viņu mēdz dēvēt par nacionālo mītu pārradītāju un dekonstruētāju. Ivaškeviča lugas ir tulkotas angļu, baltkrievu, franču, itāļu, krievu, poļu, slovēņu, latviešu, vācu un citās valodās. Viņa humoristiskie mūsdienu sadzīves vērojumi īpaši populāri un tuvi Baltijas valstu, Polijas un Ungārijas skatītājiem.

Lielu kritikas atzinību izpelnījās arī Ivaškeviča pirmais romāns "Stāsts iz mākoņa" (*Istorija nuo debesies*, 1998). Elena Bukeliene par to izteikusies šādi: "Nezinu, kas Ivaškeviča romānā man šķiet svarīgāks – forma (intensīvais ritmiskais naratīvs, teksta blīvums, sarežģītā uzbūve, patiešām oriģinālais poētisms)

vai spontānais radošās enerģijas uzdzirkstījums, kas atklāj precīzi formulētu ideju garīgo un eksistenciālo pasauli. Abi šie aspekti ir vienlīdz svarīgi un labi sadzīvo viens ar otru. Romānā nav ne vēsts no ierastā, vecmodīgā lietuviešu postmodernisma. Nebaidoties šķīst vecmodīgs, rakstnieks atgriežas pie tradicionālā tautiskā pasaules skatījuma, paša bērnības pieredzes (tā nav ne laba, ne slikta – vienkārši tāda, kāda ir), un šī viņa pieredze lieliski iederas vēstījumā."

Līdz šim vispretrunīgāk ticis vērtēts Ivaškeviča otrais romāns *Žali* ("Zaļie", 2002), kurā autors reālistiski, bez cildināšanas apraksta nacionālo partizānu gaitas Lietuvā pēc Otrā pasaules kara. Kad 2018. gadā to izdeva atkārtoti, sabiedrība sašķēlās divās daļās – vieni aizstāvēja rakstnieka tiesības uz savu radošo redzējumu un izteiksmes brīvību, citi pārmeta nacionālo varoņu nomelnošanu, gāšanu no pjedestāla, nacionālās identitātes graušānu un pat pieprasīja Ivaškevičam atņemt nesen piešķirto augsto valsts apbalvojumu. Sigīts Paruškis par romāna pirmo izdevumu izteicies šādi: "Ja atsakāmies no visiem ārējiem aspektiem, kas neiederas "partizānu kara" paradigmā, tad grāmata ir ļoti labi uzrakstīta saskaņā ar tā dēvēto "lingvistiskā virpuļa" principu. [...] Ivaškevičs ar baudu rotaļājas ne tikai ar karu, vēl vairāk viņam tīk spēles ar valodu, ar metaforām, [...], kompozīcijas izvēli attaisno ne tikai naratīvs, bet arī notikumu maiņa un attīstība un teju muzikālais atsevišķu tēlu atkārtojums, kas brīžiem sāk atgādināt antifonālas valodas lietojumu: personāži dzied par vienu tēmu, taču viņu izteiksme mainās, kad tie atbild cits citam, labo cits citu, dažādi iztulkojot to pašu notikumu."

Pats autors savu radošo redzējumu 2002. gadā raksturojis: "Lietuvieši savu valsti ir radījuši trīs reizes, un šī pēdējā, ko paši esam pieredzējuši, manuprāt, ir pati veiksmīgākā un prasījusi vismazāk asiņu. Iespējams, daži apgalvos, ka starpkaru posma Lietuvai bija daudz stabilāki pamati nekā mūsdienu valstij. Tomēr man nav vajadzīga cita Lietuva. Neatkarīga valsts ar atkarīgiem pilsoņiem vēl nav brīva valsts. Šī ir bijusi ilgākā brīvības desmitgade, ko lietuviešiem līdz šim bijis lemts pieredzēt. Tāpēc mēs varam staigāt ar augstu paceltu galvu. Mēs esam laimīgākie un labākie no visiem lietuviešiem. [...] Reizēm domāju, ka mana paaudze (esmu dzimis 1973. gadā) ir kaut kas pretējs visām, kas sevi dēvē par "zudušajām". Es zaugu ļaunuma piesātinātā sistēmā, bet tai nepietika laika mani

sakropļot. "Pareizie" laiki sākās tieši istajā brīdī, līdz ar pilngadības apliecību es "saņēmu" arī iespēju izrauties brīvībā. Tā bija kā dubulta brīvība, izlaušanās neatkarīgā dzīvē gan privātā jomā, gan sabiedrībā. Man bijusi veiksmē pieredzēt divas sistēmas, kas gadu gaitā vadījušas cilvēkus, ne katram ir dota šāda iespēja. Esmu viens no izredzētajiem."

Latvijā viņa lugas bijušas un joprojām ir vairāku teātru repertuārā. Nacionālajā teātrī 2008. gadā Pēteris Krilovs izveidoja lugas "Kaimiņš" uzvedumu, bet 2017. gadā Kirils Serebreņņikovs iestudēja lugu "Tuvā pilsēta". Dailes teātrī 2014. gadā Oskars Koršunovs piedāvāja latviešu skatītājiem lugu "Izraidītie", kas tika nominēta Spēlmaņu nakts balvai par labāko lielās formas izrādi. Silvija Radzobe portālā "Satori" par to rakstīja: "Latvijā ziemzēl nav neviena dramaturga, ne arī prozaika, kura talants un zināšanas, kā arī drosme un zinātkāre būtu apveltīti ar tādām ambīcijām. Lietuviešu dramaturgs četrdesmitgadnieks Marjus Ivaškevičs, kura luga "Madagaskara" tika godalgota Rīgā festivālā "Skats" pirms vairākiem gadiem, ir atvēzējies šo lielo uzdevumu risināšanai. Un – apskauzami sekmīgi, uzrakstot it kā reālistisku stāstu, kas īstenībā ir filozofiska līdzība, kur tēli vienlīdz pārliecinoši funkcionē gan reālistiskā, gan metaforiskā līmenī." Lugu "Malviš" 2020./2021. gada sezonā Liepājas teātrī iestudēja Dmitrijs Petrenko. Dita Jonīte pēc tās noskatīšanās teikusi: "Izrāde, kuru skatoties, šķiet, ka lasi dzeju. [...] Ar prātu saproti, ka tā ir dramaturģija (brīnīšķīgais lietuviešu autors Ivaškevičs) un esmu teātrī, tomēr vārdi un idejas, kas skan izrādē, manī rosina to bagāto asociāciju lauku, ko parasti rodam labā dzejā."

Ivaškeviča trešais romāns "Tomass Mūrs" (2022), ko Daces Meieres tulkojumā piedāvājam latviešu lasītājam, rosina apmeklēt tuvu nākotni – 21. gadsimta četrdesmitos gadus – un palūkoties, kādi varētu būt radošās inteliģences eksistences nosacījumi tobrīd. Šis teksts ir iegremdēšanās radošās personības dvēseles dziļēs – nesaudzīgi atklāts, provocējošs, ievēlošs. Kā teikusi lietuviešu žurnāliste Laima Lavaste: "Tikko izlasīju. Pārsteidza. Negaidīti. Ne visiem patiks. Jo neierasti. Drastiski atklāti. Izgriez uz āru līdz iekšām, pāršķeļ visu ķermeni. Nelietuviski. Vēl man ar šo grāmata jāsalīgsts miers. Vai nu izdosies, vai ne. Un arī tas ir labi. Man patīk negaidīti pavērsieni. Un grāmatā tādu ir daudz. Bravo!"

Romāna latviešu tulkojuma tapšanu atbalstījis Valsts kultūrkapitāla fonds un Lietuvas Kultūras institūts.

SARUNA AR SABĪNI KOŠEĻEVU

“Ģimenē kļīst leģenda, ka lasīt es iemācījos pati 3 gadu vecumā,” teic Sabīne Košeļeva, grāmatu “Rīga–Maskava. 21. gadsimta mīlasstāsts”, “Vientulības ministrija” un “Gurķis Elmārs, kas dikti kreņķējās” autore. Aizraujas ar fotografēšanu un strādā centrā Marta. Līdzī Sabīnei ir lietuviešu rakstnieka Sigita Paruļska romāns “Trīs sekundes debesu” un Britnijas Spīrsas memuari, bet līdz tiem vēl nonāksim.

Pastāsti, lūdzu, vai grāmatas Tev apkārt ir bijušas vienmēr?

Jā, bija gan mājās, gan pie abām omēm, bet, kāpēc – nezinu, jo neatceros, ka kāds tās būtu īpaši lasījis. (smejas) Tomēr manī tās interesi raisīja.

Droši vien tāpēc tās tur arī bija.

Jā. Es biju ļoti kluss un iekšupvērstis bērns, ar cilvēkiem daudz nedraudzējies, un šobrīd ar savu pieaugušu cilvēka prātu saprotu, ka grāmatas man bija patvērums – es tajās paslēpos, lai neredzētu un nevajadzētu domāt par to, kas notiek apkārt. Pasaule man šķita ļoti trokšņaina un nedroša, un patiesībā

aizvien tā liekas. Man ļoti patika būt ar sevi. Patika “Sprīdīša bibliotēkas” un “Brīnumzemes” sērijas, es ņēmu tās cauri pa vairākiem lāgiem – “Aijs un zelta tabakdoze”, “Stiprinieks Agerans” un citas. Kad kļuva par pusaudža cilvēku, man labi gāja visi eksistenciālie “gabali” – Remarks, Hemingvejs. Daļu no tā tobrīd nesapratu, taču sapratu vēlāk – pārļausot. Tā joprojām bija sava veida slēpšanās no pasaules, sarunāšanās ar sevi un kaut kādā ziņā arī domubiedru meklēšana, jo gandrīz vienmēr esmu jutiesies viena pati un nekad līdz galam neesmu spējusi sajusties vienota ar to, kas notiek pasaulē. Līdz ar to grāmatas mani ir gan glābušas, gan skolojušas, jo baisajos tīņu gados man bija visas iespējas aiziet *divi deviņi* virzienā, un es tiešām ticu, ka grāmatas manī ir ielikušas pamatvērtības, pie kurām esmu pieturējiesies un kas palīdzējušas man pieņemt vairāk vai mazāk sakarīgus lēmumus.

Tevī klausoties un dzirdot, ka Tu grāmatas raksturo kā patvērumu, man ienāca prātā doma, ka grāmatās jau arī ne vienmēr tiek atspoguļota ideālā dzīve... Arī tajās ir daudz drūmuma, nedrošības utt. Vai tas netraucē?

Es nebiju par to aizdomājusies. Jā, grāmatās ir viss, tās apliecina, ka dzīve ir dažāda, tā nav tikai skriešana ar ziedu vainadziņu pa pļavu, dzīvē ir arī grūtības, slimības un nāve, taču lasot es gūstu apstiprinājumu, ka es tajā visā neesmu viena. To piedzīvo visi. Drošais ir tas, ka lasīšana ir kontrolēta padarīšana, viss apkārt mainās, bet tas, kas tajā grāmatā ir, tur paliks nemainīgs.

Vienīgi – ja Tu pati mainies un pārļausi grāmatu ar citām acīm, iespējams, arī saturs ir mainījies...

Tā ir ar dažām grāmatām, jā. Kopš pusaudža gadiem brīžiem mēdzu pārļausīt Nīčes “Zaratustru”, un, tagad pavērojot iepriekš pasvītrotu, ir lietas, ar kurām joprojām varu saslēgties, un ir tādas, kam vairs nepiekrītu. Tā pati ideja par Pārcilvēku, kas liek visu laiku augt un kāpt ārā no komforta, būt stiprākam, foršākam, gudrākam. Šodien man tas ir noreducējies uz to, ka ne vienmēr vajag salīdzināt, galvenais ir pieturēties pie cilvēciskajām vērtībām.

Kā grāmatas līdz Tevim nonāk?

Pārsvārā es nemeklēju apzināti, tās vai nu atnāk pašas, vai nokļūst manā informācijas apritē un tad izvēlos to, kas mani uzrunā emocionāli. Ir arī mīļi autori. Ja, piemēram, uzzinu, ka Atvudai iznākusi jauna grāmata, tad eju pirkt, bet kopumā nav tā, ka es pētu jaunumus un domāju, ko no tā visa man palasīt. Tas notiek spontāni.

Kā Tu nonāci līdz Britnijas Spīrsai?

Esmu riktīgs mileniālis, un ar šīs jaunkundzes mūziku esmu uzaugusi – es viņu klausījos, attēloju popielā. Maģistrantūrā man bija kurss “Populārās kultūras analīze” un arī šobrīd, strādājot centrā Marta, jaunatnes programmā man ir lekcija par dzimtes stereotipiem medijos un populārajā kultūrā, un Britnija man vienmēr ir šķitusi Holivudas, dzeltenās preses un sociālo mediju upuris, līdz ar to mani šī grāmata interesē gan kā Sabīni, gan tīri profesionāli – kas tam cilvēkam ir bijis iekšā, ja viņa no pašas bērnības dzīvo industrijā. Viņai ir 40, bet, sekojot viņai gan sociālajos tīklos, gan dokumentālajās filmās, var just, ka viņa ir iekapsulējiesies padsmnitnieka vecumā, jo vienkārši nav bijis iespējas dzīvot īstu dzīvi. Tas ir traki. Tā ir sevis tikai kā seksualizēta ķermeņa uztveršana. Turklāt bez rīcības brīvības, bez izglītības.

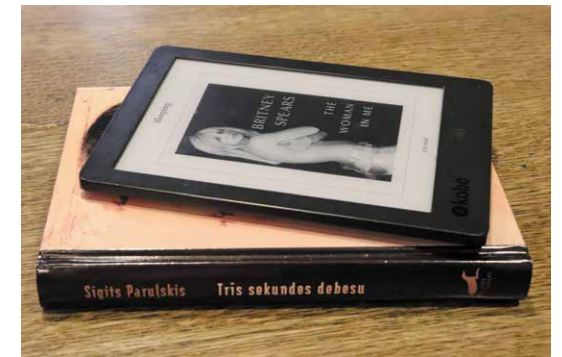
Vēl Tev ir līdzī Sigits Paruļskis. Pastāsti!

Šī grāmata pie manis atnāca studiju laikā, jo mani vienmēr interesējušas vēsturiskas tēmas, bet tieši sabiedrības traumas kontekstā. Mana maģistra darba tēma bija Padomju Savienības trauma Baltijas literatūrā, un šo romānu man bija ieteica dekāne Zanda Gūtmane. Tajā darbā bija gan viss, ko man vajadzēja maģistra darbam, gan arī tas, ko es pati domāju par sabiedrības lielo apjukumu un inertumu, nespējot domāt konceptā “mēs”. Paruļska iespaidā es arī aizbraucu Erasmusā tieši uz Viļņu, es gribēju viņu nointervēt, bet viņš jau tad bija izslavēts ar to, ka ļoti reti sniedz intervijas, un man neizdevās, taču, par spīti tam, darbs sanāca ļoti labs.

Un kā Tu pati nonāci līdz domai būt otrpus vākiem?

Šādi varētu saukties mani memuari mūža galā “Otrpus vākiem” (smejas). Patiesībā man nekad nav bijis domas, ka varētu iznākt grāmata, uz kuras būtu

rakstīts mans vārds, taču rakstīšana un informācijas apstrāde mani vienmēr ir interesējusi, tāpēc aizgāju studēt žurnālistiku, un maģistros man bija prozas kurss, ko pasniedza Nora Ikstena, es viņu turēju augstā vērtē. Man tolaik bija iekrātas isromāna “Rīga–Maskava” piezīmes, kas balstīts manā dzīvē, un tās piezīmes es viņai iesniedzu, un viņa teica, ka ar tām kaut kas jādara. Un, ja tev to saka Nora Ikstena...

Tad ir jāklauša...

Jāklauša gan. Šobrīd gan ir tā, ka es gandrīz neatrodu laiku, lai piesēstu un izrakstītu tās lietas no sevis laukā. Man liekas, ka es tādā veidā daru sev pāri. Bet manā galvā ir kaut kas romānveidīgs, kam pat ir nosaukums. Un arī stāsti, tas ir žanrs, kam ir vairāk iespēju manā dzīvesritmā, strādājot pilnas slodzes darbu. (šajā brīdī pie mums pienāk sieviete, kura nupat apmeklēja pasākumu DIVI, kurā Sabīne lasīja savu stāstu, un saka, ka esot bijis ļoti jauki).

Redz kā. Jāturpina rakstīt.

Visa pasaule saslēdzās vienā momentā.

Nobeigumā jautājums, ko uzdodu visiem sarunu biedriem. Kā Tev šķiet, kā burtiņiem izdzīvot, kad apkārt tik daudz audiovizuālas vielas?

Es nezinu, Inga! No vienas puses, ir muļķīgi pretoties visam, kas mums ir apkārt, no otras, man mazliet ir bail par to, ka mēs neko citu vairs nezināsim un ka mēs vairs neko citu nemeklēsim. Es pati vairs nespēju tikt galā ar visu informāciju, ka līdz manim nonāk. Kur nu vēl cilvēks, kam nav sapratnes, kā tas viss darbojas. Bet es tomēr ceru, ka burtiņi dzīvos.

Sagatavoja Inga Pizāne

NEATKARĪGA PERSONĪBA ATKARĪBAS GADOS

Šogad 7. augustā savu 90. dzimšanas dienu būtu svinējusi viena no pirmajām TV diktorēm Latvijā Gerda Sinkēviča (Grīva-Kriķe-Riekstiņa). Vēl jubilejas gadā paspējusi iznākt Gerdas kolēģes divdesmit gadu garumā ANTAS RUGĀTES grāmata – dokumentāls atmiņu stāstu savijums “Mūsu Gerda”. Ar autori sarunājās kultūras žurnāliste Linda Kusiņa-Šulce.

Gerda un Anta 1992. gada februārī

Laikabiedri sapratīs, kādēļ virsraksts tieši tāds. Brīžos, kad Gerda Sinkēviča parādījās ekrānā, pietāja ikdienas skrējiens un pieklusa raizes. Sievišķīgo starojumu un šarmu, kas plūda no Gerdas, neslāpēja ne melnbaltie ekrāni, ne brīžam visai sliktā pārraides kvalitāte. Viņas vienmēr elegantais ekrāna tēls kalpoja citām sievietēm par iedvesmu laikā, kad nopirkt skaistas drēbes bija sarežģīti, toties veiktas rokas un nevainojama gaume bija kapitāls, kas ļāva no veikalā nopērkamā nekā sameistarot savu stilu.

TV diktores gan bija tikai viena no Gerdas Sinkēvičas mūža lomām. Nākusi no senas Kurzemes lībiešu dzimtas un visu mūžu saglabājusi savu sakņu izjūtu, uzaudzināta stingrā vēl pirmskara Latvijas

kinderštūbes gaisotnē, par savu pamatprofesiju viņa izvēlējās medicīnu, ginekoloģiju, un daudzas 60., 70. un 80. gadu sievietes Gerdu pieminēja ar labu vārdu. Viņa bija mīlēta, cienīta, apbrīnota – un gan jau arī apskausta.

Kāda bija Gerdas – sievietes, Gerdas – sava laika cilvēka dzīve, par to jālasa grāmatā. Anta Rugāte, balstoties gan pētījumos par Lībiešu krastu, gan savās atmiņās, gan citu laikabiedru stāstījumā, sniedz plašu un dziļu skatījumu gan uz Gerdas Sinkēvičas lībiskajām saknēm, gan dzimtas uzskatiem un audzināšanu ģimenē, studiju laiku un profesionālo dzīvi, kā arī ļauj ieskatīties viņas personiskajā dzīvē – tieši tik daudz, lai būtu saprotams, kā tieši gadījās, ka dzirkstošs, papildīts mūžs nonāca pie izskaņas uz tik skumjas, pat traģiskas nots.

Protams, visa grāmata “Mūsu Gerda” ir veltīta Gerdai Sinkēvičiai (Grīvai-Kriķei-Riekstiņai), bet, ja jums būtu pāris teikumus jāpasaka par viņu tas, kas jums šķiet galvenais – kas tas būtu? Un kā jūs teiktu, ko lasītājiem gaidīt no grāmatas?

Lasītāju aicinu ļauties stāstam par laikmetu. Par dzīvu un brīvu cilvēku tajā – latviešiem skarbjā laikmetā! Mūsu Gerda gan savā privātajā dzīvē, gan izvēlētajā profesijā ārstniecībā, gan kā Latvijas seja 20. gadsimta Latvijas televīzijas ekrānā bija kā laikmeta zīme.

Labāk nepateikšu, kā pēc manuskripta izlasīšanas rakstīja Gundega Blumberga: “Antas Rugātes rakstījums izgaismo ļoti lībisku raksturu. Tādu es atceros Gerdu Sinkēviču – nešpetnu, kas pēc vārda kabatā nemeklēs, ja, viņasprāt, nodarīta kāda netaisnība, un vienlaikus ļoti sirsnīgu, ja vajadzīga palīdzīga roka. Gerda, pašas vārdiem izsakoties, nav nekāda “ķeņķera-ļemķera”, bet cilvēks, kam ir gan savs es, gan savs mugurkauls un pašcieņa. Lībiskā “žurmes špuhtele” grāmatas lappusēs atklājas spilgti un pārliecinoši.”

Ilgi bijāt kolēģes, bet par šo kopīgo laiku grāmatā stāstāt vismazāk. Kas bija tas, ko savā sadarbībā un draudzībā vērtējāt visaugstāk? Vai Jūs sacītu, ka no viņas ko iemācījāties?

Draudzība, manuprāt, ir ļoti intīma padarīšana, publiskam izklāstam nav pakļaujama. Nevarētu piekrist, ka vismazāk esmu pateikusi par Gerdu kā par kolēģi televīzijā. Draudzībā viens otru iepazīst pamatīgi. Rakstīju par manis iepazīto Gerdu. Kādam citam būtu citāds stāsts.

Vai no Gerdas mācījos? Daudz! Cieņpilnu stāju, uzvedības un tērpa kultūru, latviešu valodas prasmi un niansētu runas izteiksmi, dāsnumu, prasmi būt redzīgai, tiešai un iespējami godīgai. Arī grūto prasmi savu reizi paklusēt. Televīzijas ekrānā Gerda skatījās mums katram acīs. Viņas skatīt un intonācijās nebija liekulības. Bija zemteksti!

Gerda kā ārste turēja augstā godā savu profesiju, bija atbalsts pacientiem, jo viņa tos cienīja. Par to viņai esmu pateicīga!

Ikvienā radošā kolektīvā ziemēl iedzīvojas tādas neķītrības kā skaudība un greizsirdība, nenovīdība un intrigas. Ja gadījās līdzīgas izpausmes, Gerda tieši un strupi cirta neļēgām tieši starp acīm: “Šālē dillēs!” Atkarības gados Gerda bija neatkarīga personība. Taču nevienam nav izdibināms, cik pa naktīm raud tie, kuri pa dzīvi iet smiedami.

Kāda bija 70. un 80. gadu Latvijas televīzija, kā to ietekmēja pārcelšanās uz Zaķusalu?

Stereotipiskas interpretācijas par padomju laiku nav patiesi skati uz bijušo, un top gaužām vienpusēji stāsti par tiem talantīgajiem latviešiem, kuru vienīgā dzīve ritēja viņu vienīgajā, tajā laikā. Gadās arī varonība viltus rāmītī! Latvijas televīzija kopš pašas sākotnes 1954. gadā, bet jo īpaši turpmāk, dažādu pretrunu pilnajos septiņdesmitajos un astoņdesmitajos gados, piedzīvoja uzplaukumu. To radīja godprātīgi profesionāļi, kuru vairākums, par spīti režīmam, veidoja kadra kultūru gan saturā, gan formā, sēdami un sargādami brīvības sēklu, kas uzdīga Atmosdas laikā. Tāda izvērtās televīzijas misija 20. gadsimta beigās! “Svēts mantojums šī zeme mūsu!” – dziedam svētkos. Ak, ja tie uzdīgušie lauki tiktu ikdienā pienācīgi kopti! Pirms pārcelšanās uz jauno televīzijas ēku Zaķusalā 1986. gada nogalē mēs katrs atvadījāties no Āgenskalna studijas, kas redzams tā vakara bez scenārija un montāžas tapušajā videofilmā. Zaķusalā, kur video glabājas, sākās cita ēra!

Vai jums pašai grāmatas tapšanas procesā bija arī kādi jaunatklājumi, detaļas, ko agrāk par Gerdu nezinājāt?

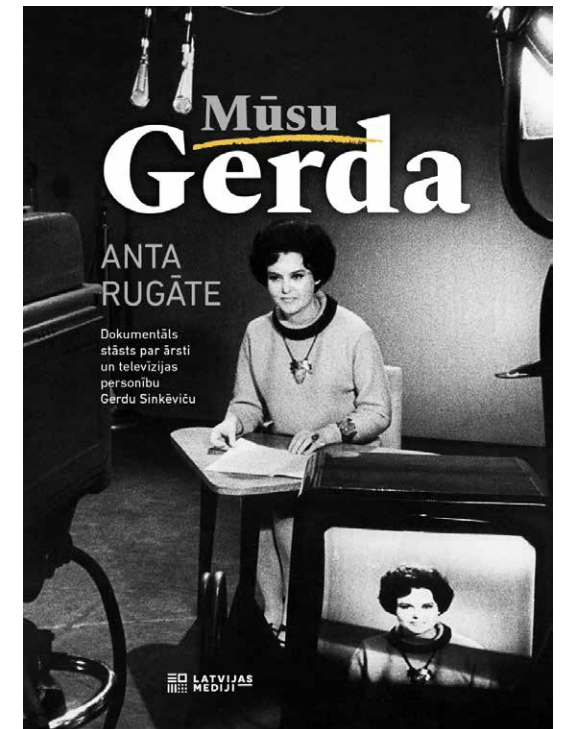
Par atklājumiem jālasa grāmatā “Mūsu Gerda”.

Gerda bija sakņota lībiskajā, jūs – latgaliskajā. Lai gan katrs cilvēks, protams, ir neatkārtojams, tieši starp Kurzemes piekrastes iedzīvotājiem un latgaliešiem rakstura šerpumā un dāsnumā mēdz saskatīt līdzības. Vai jutāt, ja tā var jautāt, temperamenta radniecību – un kā vispār skatāties uz reģionālajām identitātēm mūsdienu pasaulē?

Iespējams, ka Jūsu vērojumā ir sava daļa patiesības. Dieva dotais, arī temperaments, ir jāvalkā nost! Līdzī neko nepaņemsi...

Mūsu Gerda – neparasti skaista sieviete – izdzīvoja cik skaistu, tik arī skarbu likteni.

Lībiete Gerda bija Latvijas seja mūsu tēvuzemes sūrajos laikos.

Intervija tapusi sadarbībā ar izdevniecību “Latvijas Mediji”.

PIEDĀVĀJUMI PIRCĒJA KARTES ĪPAŠNIEKIEM

01.01. – 31.01.2024.

Piezīmju grāmatas

-30%

-30%

UNOMAX un UNIMAX zīmolu pildspalvas

-30%

Taro kārtis Atlaide attiecas uz noteiktām precēm.

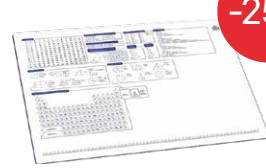

Foto albumi

-25%

Grāmata "Eiforija"
€ 10,84 € 14,45

-25%

JĀNIS ROZE galda
paliktnis ar formulām
(izmērs 64,8 x 50,9 cm)
€ 11,96 € 15,95

Saņem atlaides pie sadarbības partneriem!

-20%

-15%

-10%

-10%

-10%

Piedāvājums spēkā, uzrādot Pircēja karti. Atlaides nesummējas.
Akcijas preču pieejamība var atšķirties, ar aktuālo piedāvājumu aicinām iepazīties uz vietas veikalā.
janisroze.lv

Nora Ikstena

JŌNA

Romāns

"Mēs nereti sakām — dzīvot ar joni. Skaisti, plaši, ar prieku un vērienu. Tomēr līdzās neredzama, itin bieži tikko manāma, bet citreiz gluži acu priekšā materializējoties, plīvo kāda acumirkļi pat vārdā nenosauicama sajūta. Es to iedēvēju par jōnu.

Kas ir šī jōna? Vai tā vada? Vai ir iespējams izvēlēties: ļauties tai vai neļauties? Ko darīt, kad dzīve, kuru tu dzīvo, vairs it kā nemaz nav tava un viss, kas iepriekš šķitis nereāls, kļūst biedējoši reāls?

Ūdeņu milzis Valis un sauszemes gājējs Jona, katrs sava iekšējā dzinuļa vadīts, dodas cauri jōnas miglai, un dzīvei jāklūst par mākslu — mākslu izdzīvot."

Nora Ikstena

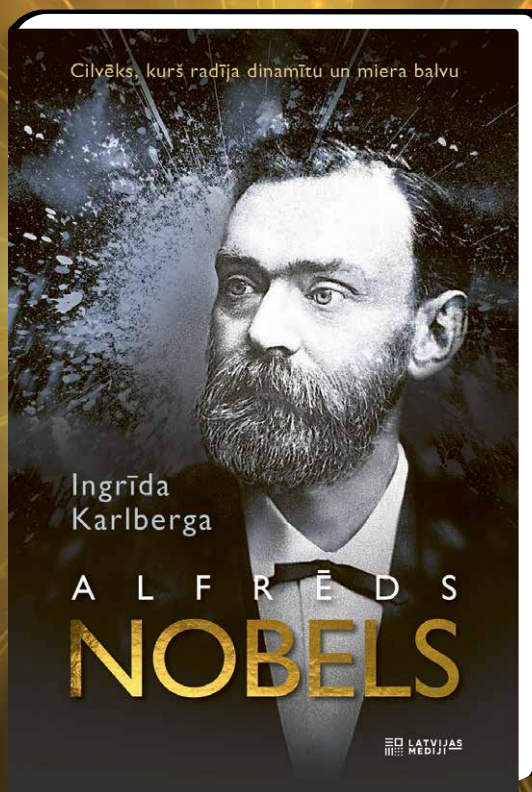
Grāmatas mākslinieks Jānis Esītis

Dienas
Grāmata

Iedvesmojoša izgudrotāja un ķīmiķa ALFRĒDA NOBELA BIOGRĀFIJA

“Izmantojot līdz šim
vēl nepieejamu arhīvu
materiālus, autore radījusi
lielisku grāmatu par
apbrīnojamu cilvēku
un viņa laikmetu.”

Aftonbladet

Grāmatas tulkojums tapis ar Zviedrijas Mākslas padomes (*Kulturrådet*) finansiālu atbalstu.

ISSN 2592-9119

9 772592 911002 >